

J. E. Gunnerus,

vm

Hav = Hymberen,
 (*Colymbo Maximo*).

Da jeg skrev den Afhandling, som fore-
 kommer i den første Deel af vore
 Actis, om Lomartede Fugle, havde jeg end-
 nu ikke seet een af samme Slægt, der henhø-
 rer til de allersmukkeste og allerrareste, og
 som mig er tilsendt fra Nordland og Fin-
 marken under det Navn: Hav = Hymber;
 hvorfor jeg nu agter at gjøre samme almin-
 delig bekiendt. Den ligner af alle Lomarte-
 de Fugle mest Hymbern (*Colymbum Arcti-
 cum Wormii*. See Tom. I. Act. nostr. p. 240.
 Tab. II. Fig. 1.) og holder jeg for, at intet
 videre kan behøves, end at vise, hvori den
 er forskiellig fra denne sidste; thi derved haa-
 ber jeg, at man skal være i Stand til at
 kiende den fuldkommen. Den er saa stor
 som Imbern (*Colymbus Maximus Finmarki-
 cus*), (Tom. I. 246. Tab. III. Fig. 1. 2.) og
 altsaa

altsaa meget større end Symbærn (*Colymbus Arcticus Wormii*) og den hos os egentlig saa kalte Loom (*Colymbus Colio Rufo*. Tom. I. 244. Tab. II. Fig. 2.) Dog ligner den, i Henseende til sin langagtige Krop, meer disse tvende sidste, end Symbærn; Den har ligesaadanne hvide Tærninger paa Ryggen og Tipper paa Vingerne, som Symbærn, men meget større, og desuden har den og hvide Tipper in Uropygio, hvor jeg ingen har bemærket paa nogen Symbær. Symbærns Fodder ere sorte (l. c.) men Sav-Symbærns brune ligesom Symbærns. Symbærns Næb er og fulsort (l. c.) men Sav-Symbærns graat og undertiden ganske lyse-graat, enten overalt, eller i det mindste i Enden, ligesom det og ikke allene er meget større, men endog, efter Forholds Lighed, meget fladere paa Siderne, og ligner, saa vel heri, som i andet, meer Symbærns, end Symbærns Næb. Symbærn har smaa og korte hvide Striber neden under Struben, hvilke jeg har kaldet dens Perle-Baand (Tom. I. 240.). Disse har og Sav-Symbærn, men den første er muse-graa oven paa Hovedet og bag paa Halsen, og er ikkun sort for paa Halsen, ligesom den og sortner noget henimod Næbbet, da derimod den sidste eller Sav-Symbærn er skinnende sort paa Hovedet og hele Halsen

rundt

rundt omkring, undertiden lige ned til Bræstet, naar jeg undtager nogle hvide Striber, som sidde omtrent paa Midten af Halsen og ere fornemmelig paa Siderne henimod Halsens Bagdeel, længere og bredere end de smaa Striber under Struben: Undertiden gaae de bag paa Halsen tilsammen, men de lade altid en Åbning for til, saa stor som en Tomme, eller noget meer.

Af denne, endskiønt korte Beskrivelse begribes lettelig, at vores Hav-Symer bliver vist nok Sannen til Mergus eller Colymbus maximus Færentis s. Arcticus *Chusii*, *Wormii*, *Lorentzens* in Mus. Reg. Dan. Ed. 2. & aliorum, hvilken Færøenserne, kalde *Jumbim* (a), men Islænderne: *Himbryne*. Hos Albin finder man en Tegning paa denne samme, i hans Nat. Hist. om Fuglene Tom. III. Tab. 93. under det Navn: The great Speckled Loon from Newfoundland, hvilken Tegning er temmelig nøiagtig, naar jeg undtager, at han forestiller Fuglen opreist, hvilken Stilling er, i Henseende til alle Lomartede Fugle, ganske unaturlig (Tom. I. 237.). Bagtaaens liden Svems
melap

(a) Lucas Debes Færøernes Beskr. S. 128. I *Wormii* Museo derimod Sid. 303. heder det: *Jdbrimmet*.

melap sees heller ikke paa denne Tegning, og Tærningerne paa Ryggen, som ere for det meste virkelige aflange Firekanter (Oblonga s. Rectangula) og hvis Skikkelse er aldeles forskiellig fra de smaa hvide Tipper eller Prikker paa Bingerne og oven for Stiertten (in Uropygio), ere ikke vel afbildede, hvilke samme man kan bedre forestille sig af Worms meget smukke Tegning paa hans Colymbus Arcticus, in Museo pag. 305. (See og Act. nostr. I. Tab. II. Fig. 1.); thi i Henseende til disses Skikkelse er der ingen Forskiel paa Hav - Hymbern og Worms Hymber eller saa kaldede Lum. Sibbald handler og om vores Hav - Hymber i hans Prodr. Hist. Nat. Scotiae, Part. II. Lib. III. Sect. III. C. VI. p. 20. og Tab. XV. Fig. 1. under det Navn: Colymbus Maximus Stellatus, og Engl. The greatest Diver or Loon. Klein nævner den i Stemm. Av. p. 33. ved det Navn: Mergus Maximus, (Colymbus Stellatus, Gestirnter Täucher) og forestiller Hovedet deraf Tab. XXXVII. Fig. 2. a, og en Fod Fig. 2. b. Dog regner han in Prodr. Ornith. II. p. 261. vers. germ. Albins Hav - Hymber fra Terre - Neuve, som jeg tilforn har ført an af Albins Ornith. Tom. III. Tab. 93. urigtig til Mergos, eller Colymbos, Arcticos.

Men Spørsmaal, hvorledes forholder denne Hav: Symber sig til den lomartede Fugl, som jeg ofte paa dette Sted har kaldet Imber, og som jeg i den første Deel af vore Actis har handlet udførlig om? Jeg mener ei at tage Feil, naar jeg holder Hav: Symbern for Hannen og Imbern for dens Hun; Thi jeg merker, at de Ord Symber, Imber og Immer, bruges som lige betydende, og at de alle i Flæng tillægges end og Colymbo Arctico Wormii, hvilken man fornemmelig derved skiller fra Colymbo Imber, seu maximo Finmarkico (Tom. I. 246. Tab. III.) og maximo Færoënsi s. Stellato: at man kalder begge disse sidste Hav: Symbrer, eller Hav: Imbrer, og bruger disse Navne, om hinanden, naar den eene eller anden af dem skal betegnes, saa at Imber eller, hvilket her vil sige det samme, Hav: Imber og Hav: Symber, ikke ansees for adskillige Arter. Da man nu derhos i Almindelighed holder Hav: Symbern (Colymbus Maximus Stellatus), for en Han, saa sees heraf, at man maa holde denne samme og Colymbus Maximus Finmarkicus for et Par, og at denne sidste bliver Hunnen til den første. De samme Tanker er og Hr. Assessor Lorenzen af in Museo Regio Dan. Part. I. Sect. II. de Avib. N. 22. hvor han holder for, at Colymbus Maximus Færoënsis, som Clusius og Erh. Selff. Skr. 3. D. J Worm

Worm beskriver (eller Maximus Stellatus) er Hannen, og at den Hav = Zumber, han selv beskriver, og har ladet stikke i Kobber, som er slet ingen anden, end Colymbus maximus Finmarkicus, er Hunnen. Han tillegger vel sin Zumber hvide Flekker paa Ryggen og Bingerne, men deraf følger ikke, at den ikke er vores Colymbus maximus Finmarkicus; thi jeg har, siden den første Deel af vore Actis var udgiven, bekommet adskillige af dette Slags, med smaa hvide Tipper paa Ryggen og Bingerne (conf. Tom. I. 254. sq.). Hvad endelig det sorte Halsebaand angaaer, som han med Clusio og Worm tillegger Colymbo maximo Faroënsi s. Stellato, den jeg har sagt, han holder for Hannen, saa kan derved slet intet andet forstaaes, end det sorte Stykke af Halsen, som man seer paa vores Hav = Zumber, imellem de smaa under Struben og de et Stykke neden for siddende større hvide Striber, hvilket brede sorte Stykke man lettelig kan forestille sig, naar man har Albins ovenanførte Tegning i hans Fugle = Historie Tom. III. Tab. 93. for Dinene.

At Colymbus maximus Caudatus Auctorum er ingen anden end vores Zumber eller Hav = Zumber (Colymbus maximus Finmarkicus) har man ikke ringeste Aarsag at tvile paa,

paa, og kan man lettelig overbevise sig deraf, naar man ikkun f. E. efterseer Albins Tegning derpaa i hans Fugle- Historie, Tom. I. Tab. 82. Man har altsaa Aarsag at holde for, at denne samme er intet andet end Hunnen til vores Hav- Symbre eller til Colymbus maximus stellatus.

Hvad disse Fugles Yngel angaaer, saa kan jeg derom ikke give anden Efterretning, end den, som jeg allerede i den første Tome pag. 189. og 252. sq. haver meddeelt, endstønt der ere de, som vil vide, at Hav- Symbrene legge to Egg lignende Hymbres og Lomers Egg, men større, og at de ordentlig Viis have deres Reder paa Udholme i Havet. Sibbald beretter l. c. p. 21. om sin Embergoose, hvilken uden Tvil bliver den samme, som vores Hav- Symbre, eller Colymbus caudatus Auctorum, at man fortæller om den samme, at den har sit Rede under Vandet, og ruger der sine Egg ud, hvilket vel neppe nogen fornuftig vil troe.

Da Symbren (Colymbus Arcticus Wormii) ligner saa meget Hannen af vores Hav- Symbre (Colymbum max. Færöenskem sc. marem), saa synes han at blive ganske artig parret, om han fik til sin Mage een af de mindre saa kaldede Symbre, hvorom jeg

har meldet noget i den første Tome af vore Actis p. 269. N. 3. og hvilke ofte ligner Sav:Symberns Hun fast i alle Ting, Storrelsen og Næbbets Skikkelse undtagne, i Henseende til hvilke tvende Stykker de allermeest ligne Wormii Symber. Jeg har for nogen Tid siden faaet adskillige af disse under de Navne: Imber, Immer, Emmer og Symber, iblant hvilke nogle ere lige saa store som Wormii Symber, og jeg merker, at der ere mange her i Stiftet, som ansee dem og denne sidst meldte for eet Par, hvilket jeg dog ikke tør paastaae med nogen Visshed. Saa meget kan jeg med Visshed melde, at jeg har fundet adskillige Hanner, og endnu ingen Hunner iblant de af Wormii Symberer, som jeg har ladet skiare op.
